

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ความสามารถทางภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและมีการแข่งขันในแทบทุกด้านแบบไร้พรมแดน การจัดการศึกษาให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศ จึงเป็นหนึ่งในภารกิจที่จำเป็นและเร่งด่วนของทั้งภาครัฐและสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นระดับที่ป้อนบุคลากรเข้าสู่ตลาดงาน บัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศไม่น้อยกว่าสองภาษา เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันได้ (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2541) นอกจากนี้ การมีความสามารถทางภาษาต่างประเทศยังทำให้บัณฑิตมีโอกาสเข้าสู่ตลาดแรงงานได้มากขึ้นและง่ายขึ้น (ฉลวย ชีวกิจการและคณะ, 2541)

ในโลกยุคปัจจุบันความต้องการเพิ่มศักยภาพทางภาษาต่างประเทศเช่นนี้เกิดขึ้นในทุกประเทศ โดยเฉพาะในภาวะที่แต่ละประเทศต่างมีภาษาประจำชาติของตน ความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างกันจึงยิ่งทวีความสำคัญ และก็เป็นธรรมดาที่ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารได้ในวงกว้างก็ย่อมจะกลายเป็นภาษาที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกและเป็นเป้าหมายของการศึกษาในทุกระดับ ดังผลการศึกษานโยบายการศึกษาด้านภาษาของประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย (Spolsky, 1999) และการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในวงการต่างๆ ทั่วโลก โดยบริติช เคาน์ซิล (2000) พบว่าในปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลและเป็นที่ต้องการสูงในทุกประเทศ ส่งผลให้เกิดโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอน และโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้นในเมืองหลวงของประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบต่างๆ มากมาย ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ นั้น มีระดับความสำคัญแตกต่างกันไปทั้งด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ การเมืองและอื่นๆ แต่ความสำคัญก็ยังเป็นรองภาษาอังกฤษซึ่งถือว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษาทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ ทำให้ทุกสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ ภาษาต่างประเทศอื่นๆ นั้นก็จะเริ่มเข้ามาอยู่ในการศึกษาในระบบเมื่อถึงระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ การจัดการเรียนการสอนก็แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการและส่วนใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับนโยบาย ความต้องการของสังคม และความพร้อมของสถานศึกษา

อย่างไรก็ดี สำหรับประเทศไทยนั้น แม้จะมีนโยบายให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2539 ซึ่งหมายความว่า ก่อนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษานักเรียนจะได้เรียนภาษาอังกฤษมาแล้วเป็นเวลา 12 ปี แต่จากการจัดทดสอบวัดความรู้ปีละ 2 ครั้งของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยเฉพาะในครั้งที่ 2/2546 เมื่อเดือนตุลาคม 2546 พบว่ามีผู้สอบวิชาภาษาอังกฤษที่ได้คะแนนเกิน 50% น้อยมาก คิดเป็นร้อยละได้เพียง 7.36 เท่านั้น (มติชนสุดสัปดาห์, 2546)

ในทำนองเดียวกัน จากการสำรวจของทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือ สกอ. ในปัจจุบัน) พบว่า “ปริมาณและคุณภาพของบัณฑิตในสาขาทางด้านภาษาลดลงทุกระดับ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางธุรกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ” นอกจากนี้ยังพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่างๆ มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศ (คณะอนุกรรมการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาวิชา, 2537:1)

นอกจากนี้ ผลการประเมินมหาวิทยาลัยทั่วประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, อ้างในสมชาย สุขศิริเสรีกุล, 2543) พบว่าจุดด้อยของมหาวิทยาลัยที่ต้องเร่งแก้ไขคือ ความด้อยคุณภาพของบัณฑิตในหลายด้าน รวมถึงทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษ และจากรายงานผลการวิจัยเรื่องบทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการเสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ระบุว่าปัญหาหลักประการหนึ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับอุดมศึกษาในการพัฒนาประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่พึงปรารถนาคือ นักศึกษาไม่ชำนาญในการอ่านตำราภาษาอังกฤษ (สมชาย สุขศิริเสรีกุล, 2543) ในทำนองเดียวกัน จากการประเมินสัมฤทธิ์ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งพบว่าบัณฑิตขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทำให้ขาดความมั่นใจในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงและพัฒนาทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษของบัณฑิต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545)

ในด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากลจากการวัดด้วยข้อสอบมาตรฐาน TOEFL พบว่าบัณฑิตไทยก็มีความสามารถทางภาษาอังกฤษในอันดับรองสุดท้ายในบรรดาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด (กาญจนา ปราบพาล และประกายแก้ว โอบานนท์อมตะ, 2543)

นอกจากนี้ บริษัทวิจัยธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ได้ทำการศึกษาในประเด็นดังกล่าวและได้ข้อสรุปว่าบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษมีจำนวน

น้อย และจะทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบในด้านการแข่งขัน (สงขลานครินทร์, 2546ค) ส่วนในด้านผู้ใช้บัณฑิตนั้น การประมาณความต้องการแรงงานระดับอุดมศึกษาจากข้อมูลการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ แสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติร่วมที่คาดหวังจากบัณฑิตไม่ว่าสาขาใดคือความรู้ภาษาต่างประเทศ (สมชาย สุขสิริเสรีกุล, 2543) และปิยะ รัตนสุวรรณ (2545) ยังเห็นว่าตลาดแรงงานในบางสาขา เช่น วิศวกรรมโยธา ต้องการผู้มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน

ข้อเท็จจริงจากงานวิจัยข้างต้นผนวกกับข้อมูลด้านความต้องการความสามารถทางภาษาต่างประเทศของตลาดแรงงานที่ปรากฏ สะท้อนให้เห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยรวม เพื่อให้สามารถแข่งขันในเวทีธุรกิจโลกได้

สาเหตุหนึ่งของปัญหาเหล่านี้คือการขาดเป้าประสงค์ที่ชัดเจนและทิศทางการดำเนินการพัฒนาความสามารถทางภาษาที่แน่นอน เนื่องจากการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาภาษาต่างประเทศทั้งในระดับชาติและระดับสถาบัน ไม่ได้ระบุแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 มาตรา 23 กล่าวถึงการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญทั้งทางด้านความรู้ คุณภาพ กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของการศึกษาแต่ละระดับ โดยกล่าวถึงการจัดการให้ผู้เรียนมีความรู้ทางภาษาในข้อ 4 ซึ่งมีใจความว่า “ความรู้ และทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542ก: 13) เมื่อศึกษาการตีความตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและการนำนโยบายไปใช้ พบว่าสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทยทั้งที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ ต่างมีปรัชญาการศึกษาและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันไป จึงทำให้มีการตีความนโยบายในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการแปลงนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติที่แตกต่างกัน

ในทางปฏิบัติ การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยจัดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีนโยบายการจัดการศึกษาก่อนข้างชัดเจน ในขณะที่ภาษาอื่นๆ จะได้รับการกล่าวถึงในฐานะภาษาต่างประเทศที่ควรได้รับการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ เช่น แผนพัฒนาการอุดมศึกษาฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) กล่าวถึงความสำคัญของการสนับสนุนให้นักศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการสร้างสันติภาพทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก กล่าวคือ ให้บัณฑิตไทยมีสมรรถภาพสากล (global

competence) ซึ่งต้องอาศัยความสามารถทางภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ในนโยบายระดับสถาบัน โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนานาชาติ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการทำงาน ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา เช่นภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม ไม่ปรากฏนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษรในระดับชาติและระดับสถาบัน ส่วนวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาก้เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับภาษาอังกฤษ กล่าวคือ มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะภาษาต่างประเทศนั้น ๆ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและในสถานการณ์การทำงานกับเจ้าของภาษา

อย่างไรก็ดี เมื่อกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมุ่งเน้นความร่วมมือในระดับภูมิภาคมากขึ้น ได้มีการให้ความสำคัญกับภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพิ่มขึ้น กล่าวคือ ในทางนโยบายได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ให้บัณฑิตไทยมีสมรรถภาพสากล มีความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ และให้บัณฑิตสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษาคือ ภาษาระหว่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ฝรั่งเศส และภาษาในภูมิภาค เช่น ภาษาเวียดนาม ลาว เขมร มลายู (สมชาย สุขศิริเสรีกุล, 2543) ทบวงมหาวิทยาลัยก็ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการเปิดสอนภาษาประเทศเพื่อนบ้านโดยคำนึงถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เพื่อส่งเสริมการสื่อสารระหว่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติ แต่ละสถาบันได้ตีความนโยบายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่กำหนดไว้ในระดับชาติไปตามความเหมาะสมตามวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน จึงทำให้เกิดความไม่มีเอกภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งทุกสถาบันกำหนดให้เป็นวิชาพื้นฐาน ยังมีความแตกต่างด้านจำนวนหน่วยกิตที่แต่ละสถาบันกำหนดให้นักศึกษาเรียนซึ่งมีตั้งแต่ 3-15 หน่วยกิต ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควรและความสามารถทางภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยไม่อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

นอกจากนี้ ผู้เรียนและผู้สอนยังเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศของบัณฑิตไทย จากการที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เข้าสู่ระดับอุดมศึกษาด้วยสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษต่ำมากดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้มากเท่าที่ควรภายในระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่จำกัดในระดับอุดมศึกษา ส่วนทางด้านผู้สอน จากสภาพความเป็นจริงที่ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศถูกจัดให้อยู่ในสาขาขาดแคลน (คณะอนุกรรมการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลัง

คนสาขาวิชา, 2537) สะท้อนให้เห็นสภาพที่ครูผู้สอนต้องแบกรับภาระการสอนที่มากเกินไปจนเกินไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสอน

ปัจจัยดังกล่าวเบื้องต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความดี้อยู่คุณภาพของบัณฑิตไทย โดยเฉพาะทางด้านความสามารถทางภาษาต่างประเทศนั้น อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยอันหลากหลาย ภาพสะท้อนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การเคลื่อนไหวในหลายระดับที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การปรับปรุงคุณภาพการจัดการอุดมศึกษา โดยเฉพาะทางด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อมิให้ประเทศไทยตกอยู่ในสถานะเสียเปรียบในการแข่งขันในระยะยาว

ในส่วนของวิชาภาษาอังกฤษนั้นค่อนข้างมีทิศทางที่ชัดเจนเนื่องจากมีประกาศนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย (2544) ออกมาเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2544 กำหนดให้มหาวิทยาลัยพิจารณาจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถและให้พิจารณาปรับปรุงระบบการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยเห็นควรกำหนดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างน้อย 12 หน่วยกิตขึ้นไป โดย 6 หน่วยกิตแรกให้เป็นวิชาที่เป็นทักษะสัมพันธ์และทักษะการเรียน ส่วนจำนวนหน่วยกิตที่นอกเหนือจากนั้นจัดตามความต้องการของแต่ละสาขาวิชา ประกอบกับการออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 อันสืบเนื่องมาจากการปฏิรูประบบราชการซึ่งส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเคยมีสังกัดหลากหลายไม่ว่าจะเป็นทบวงมหาวิทยาลัยหรือกระทรวงศึกษาธิการมารวมอยู่ภายใต้สังกัดเดียวกันคือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีสำนักงานนโยบายและแผนการอุดมศึกษาเป็นผู้จัดทำข้อเสนอ นโยบายในการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศและจัดทำแผนพัฒนาอุดมศึกษา ตลอดจนจัดทำแผนการผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งน่าจะส่งผลให้สามารถกำหนดทิศทางการดำเนินการวางแผนงาน กำหนดแผนงาน และกลยุทธ์ที่เหมาะสมและแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีเอกภาพ

อย่างไรก็ดี กระบวนการกำหนดนโยบาย แผน และกลยุทธ์การผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนด้านภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่มีคุณภาพเป็นตัวป้อน ในฐานะที่คณะผู้วิจัยมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษาในภาคใต้ ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีโอกาสและความต้องการในการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างหลากหลายในธุรกิจ อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว จึงตระหนักและเห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษาในภาคใต้ เพื่อสร้างฐานข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่เป็นปัจจุบัน เชื่อถือได้ และครอบคลุมทุกองค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นตัวป้อนที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อกระบวนการแก้

ปัญหา ตลอดจนการกำหนดคนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมในระดับภูมิภาคและระดับประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษาในภาคใต้

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในงานวิจัยนี้จำกัดอยู่เฉพาะระดับอุดมศึกษาในภาคใต้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ การศึกษานี้จึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อเลือกสถาบันที่เป็นตัวแทนที่ครอบคลุมความหลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดในภาคใต้ในทุกด้าน ทั้งประเภทของสถาบัน ระดับการศึกษา ความหลากหลายของภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน ลักษณะและคุณสมบัติของผู้สอน เป็นต้น สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มี 5 สถาบัน (7 หน่วยงาน) ประกอบด้วยสถาบันในสังกัด(อดีต)กระทรวงศึกษาธิการ 2 สถาบัน และสถาบันในสังกัด(อดีต)ทบวงมหาวิทยาลัย 3 สถาบัน กลุ่มตัวอย่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถาบันเหล่านี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบัน ผู้สอนภาษาต่างประเทศ และผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
2. งานวิจัยนี้ครอบคลุมภาษาต่างประเทศที่มีการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาภาคใต้ทั้งหมด 11 ภาษา จำแนกเป็นภาษาตะวันตก 5 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน และอิตาลี และภาษาตะวันออกอีก 6 ภาษา คือ ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี มลายู อาหรับ และเขมร

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารสถาบัน หมายถึง กลุ่มบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับภาควิชา คณะ และสถาบัน
2. ผู้สอนภาษาต่างประเทศ หมายถึง อาจารย์ประจำชาวไทยที่สอนภาษาต่างประเทศ และสำหรับในสถาบันที่ไม่มีอาจารย์ประจำชาวไทยรับผิดชอบสอน

ภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่ง จะกำหนดให้ ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ชาว
ต่างประเทศผู้สอนภาษานั้นๆ

3. ผู้เรียนภาษาต่างประเทศ หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิต
ศึกษาที่เรียนวิชาภาษาต่างประเทศในฐานะวิชาเอก/วิชาโท/สาขาเฉพาะทาง วิชา
เลือก และวิชาพื้นฐาน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานโครงการเสร็จสิ้น คือ ฐานข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ
สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษาในภาคใต้ที่เป็นปัจจุบัน เชื่อ
ถือได้ และครอบคลุมทุกองค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ฐานข้อมูลดังกล่าวเป็นความรู้พื้นฐาน
ที่จำเป็นอย่างยิ่งแต่ยังขาดแคลนอยู่ในปัจจุบัน และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เป็น
ตัวป้อนเพื่อการกำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่าง
ประเทศที่เหมาะสมในภูมิภาคภาคใต้